

בסנהדרין לפנינו פ' חלק הוא האחרון אבל במשניות ובירושלמי פ' הנהניקין הוא האחרון וכן ה' לפני רש"י גם בתלמוד ראה במכות ב' ע"א ד"ה התם קאי שכתב מסנהדרין ס"ק דתנן בשלהי אלו הן הנהניקין דהוא סיגא דסנהדרין וכן במנחות בבבלי פ' ר' ישמעאל הוא פ"ז אלו מנחות פ"ז התודה פ"ה כל קרבנות פ"ט שתי מידות פ"י ובמשניות ובירושלמי אלו מנחות פ"ז התודה פ"ז כל קרבנות פ"ה שתי מידות פ"ט ר' ישמעאל פ"י וראה ברש"י ב"מ נ"ד ע"א ד"ה ה"י אמרו במסכת בכורות בפ' בתרא (נ"א ע"א) והיא לפנינו שם בפ"ה ואחריו י"ט עוד פ"ט הוא מעשר במזבח ומכאן ב' לפניו ה' פרק י"ט בכור האחרון (ונודע כי הציון נ"א ע"א הוא מאוחר) כן ה' לפני רש"י בכורות פ' תפלת השחר לפני פ' מ' שמתו ראה תוס' שם י"ז ע"ב ד"ה מ' ובכתובות פ' המדיר לפני פ' מציאת האשה ראה תוס' שם ס"ה ע"ב ד"ה מציאת ובניטין פ' מ' שאחור לפני פ' האומר ראה בתוס' שם ס"ב דע"ב ומעתה במקום שיש מחלוקת ואח"כ סתם במסכת אחת ישאו ודאי הלכה כסתם כשהם מפרק לפרק עוד יש להתבונן אם אין הלוח הסדר בפרקיה.

נשאר עוד לבאר ערך התחלקות הפרקים להלכות פרטיות אשר כל אחת מהן נקראת משנה ט. והנה מלבד השינויים הרבים בהתחלקותם בין הבבלי להירושלמי ובין התלמוד להמשניות נמצא כי גם לפני הראשונים היו לפעמים מחלוקים בענין אחר שלכן הציב רש"י ד"ל פירושו על המשנה בתוך דברי התלמוד במקום שהתחילו לפלפל בה ובעלי ההגהות העירו לפי דעתם כי זה שייך לעיל להמשנה ראה תענית כ"ה ע"ב לדיה קורם ישם התחילה המשנה היו מתענין וכי' ולכן נרשם בתוך המשנה שם י"ט ע"א תיבת מתניתין' הזוונה שהתחילה משנה אחרת ולכן ציין רש"י בפעם בפעם תיבות אחרות מהמשנה מבלי שיפרש וכוונתו אך לציין המקום אשר י"ט להערות שם המשנה ראה ראש השנה כ"ד ע"א ובמועד קטן כ"ה דע"ב מתניתין בלא פירוש (והדיוש הנוטריקין ידוע). ובבבלי נראה כי המשניות היו בדאשונה יחד לפני כל פ"ק כאשר נשארו בפרקי ט' מברכות ג' מתענית א' מסנהדרין זאביה משובעות ובל' משנה נעתקה מהפרשנים הקדמונים על מקומה לפני באור חכמי התלמוד על"י ראה רש"י שבועות מ"ז ע"ב ד"ה לא ומ"ה ע"ב ד"ה שלא ושם

ט) ויש גם נפ"מ להלכה בהתחלקות המשניות ראה באבן העזר ס"י ל"ה ח"מ ס"ק מ' כי המקדש ע"מ שהוא שונה אולי יוצרך לחיות בקי' ב' ש' ש' משנות ועיין בתוס' כ"ב קכ"ב ע"ב ד"ה סתם ומ"א א"י"ה ס"י קפ"ה ס"ק ה' ואשר הבאתי הלאה מציון המשניות בכלאים פ"ז :

מ"ב ע"א לפני ד"ה מנה לי בדרך כתב שפחתי לפרש המשנה והגני מפרש כאן ועיין במנחת כ"ג ע"א ובתוס' ברכות נ"ט ע"א ד"ה על הירחות וסנהדרין מ"א ע"ב וכאלו אשר לא עמדו עליהן בעלי הוהדות וראה במאמר הדפסת התלמוד שבראש הדקדוקי סופרים, ולאשר העתקת המשיניות לפני הפלפול התלמודי ה"י אך להקל על המעיין לא נצרפו אלו המשיניות שאין עליהן תלמוד להקדמות להן האה ראש השנה כ"ב ע"א נדרים ס"ג ע"ב ובכורות י"ג ע"א בלתי מבינן לי היא אשר ציינו בכלאים פ"ז מיטת המסבך את גפנו וכו' במנין כפול ד' וה' ולמנין זה הפרק ההוא כולל שמונה משיניות בעוד שבאמת משינה זו אי אפשר להקל ובכן משיניות זה הפרק הן שבעה יוד).

ועתה נעמוד ע"י אופי וסדורה של כל הלכה כשהיא לעצמה בהקדם ואחרי דעות החכמים. הגה כבר העירו רבותינו בעלי התוס' בהנהיג ט"ז סעי' על אשר חוקרנו בכל מקום דברי בית שמאי לדברי בית הלל בעוד אשר לבית מוטב הקדימה לאשר הלל הוא הנשיא הקדום במעלה להאב בית דין (יא) אבל איך אמרו שם בטעם זה הסידור לאשר במחלוקת הסמיכה שמאי אומ' כהנשיאים הקדמים ש"א

(יוד) השתוות ליה ראה במנין הסימנים שבשלחן ערוך ביורד סי' קסה—קס"ב ובאבן העזר סי' גב—נג, ובמאמר מיוחד הארכת. (יא) ואשר הביא חבי בכלל דברי בית שמאי אס"י כבר הוכרעה הלכה בבית יב"ט במקום ב"ה אינה משינה והו' מטעם שאמרו ראש עדיות שאם יאמר אדם כך ואני מקיבל יאמרו לו כדברי ב"ט שמעת, ולכן אין מקום גם להשאלה הידועה וכו' טעמא דב"ט אתי לאשמעינן במקום שאפשר שתמצא ברייתא ישוברה כך שהוכרזה להשמיע טעמא דב"ט למען נדע שמש"ש היא ראה תוס' ברכות מ"ז ע"א ד"ה ואמר וסוכה ל"ה ע"ב ד"ה ואמר ר"ה ועיין לדוגמא בביצה י"ב ע"א ושם רע"ב וכן אין מקום לשאלה זו במקום ש"ט נפ"מ גם לב"ה תוס' עירובין ע"ב ע"ב ד"ה אבל וסוכה מ' ע"א ד"ה ואם, וכן לפעמים באו להשמיע שלא קל ה"י לב"ה להתוך הלכה במקום ש"ט מי שאומר שלא נחלקו ב"ט בהלכה זו תוס' עירובין י"ג רע"א ד"ה על זה ויבמות ב"ה ע"א ד"ה ר"א (ורפי אשר לפנינו שם במשינה ר' א ל ע"ד בפשטות יונה למש"כ בס' קב בשמים אות כ"ז והערתו מכתובות נ"ט ע"ב שאמרו לימא מתניתין דלא כביש לפי שריא שמותי אירי בה), ועוד שאין להקשות בן בא כשנחלקו ב"ט על ב"ה אבל כאשר לא נחלקו הוצרך להשמיע דמודי ב"ט לב"ה מהרש"א עירובין י"ג ע"א תודה על זה, ומבואר בשבת קל"ה ע"א שתמרו א"כ ר"א הקפר טעמא דב"ט אתי לאשמעינן? והשיבו דילמא ח"ק לא נחלקו ב"ט וכו' בדבר זה וכן מפורש בהרבה הלכות שהודו ב"ט לב"ה ראה פאה פ"ז מ"א שביעית פ"ה מ"ד תרומות פ"ה מ"ד ביצה פ"ב מ"א שקלים פ"ב מ"ג עדיות פ"ה מ"א אהלות פ"א